SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

Sprawdzian z „Małej Apokalipsy”

Grupa A

Tadeusz Konwicki

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 15

9 zadań, 15 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Z jaką propozycją przychodzą rano do narratora „Małej Apokalipsy” Hubert i Rysio?

(A) Żeby wygłosił przemówienie na zjeździe partii.
(B) Żeby wieczorem spalił się pod gmachem partii.
(C) Żeby podpisał list protestacyjny do władz.
(D) Żeby wyjechał z nimi na zawsze z Warszawy.

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Halina pyta narratora przez telefon, jaki kanister na benzynę woli. Jaki kolor wybiera narrator?

(A) niebieski
(B) czerwony
(C) żółty
(D) zielony

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Narrator wspomina, że Pałac Kultury był kiedyś budowlą budzącą strach: „Pomnik pychy, statua niewolności, kamienny tort przestrogi”. Teraz widzi w nim „tylko wielki barak, postawiony na sztorc”. Co przede wszystkim oddaje ta zmiana w opisie Pałacu?

(A) podziw dla rozmachu socrealistycznej architektury
(B) tęsknotę za przedwojenną zabudową centrum miasta
(C) dumę z powojennej odbudowy i rozwoju stolicy
(D) rozkład systemu, którego symbolem był ten gmach

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Powieść otwiera zdanie: „Oto nadchodzi koniec świata”. Jak narrator od razu dookreśla tę zapowiedź?

(A) jako proroctwo katastrofy atomowej dla całej Europy
(B) jako biblijny Sąd Ostateczny zapowiedziany narodom
(C) jako upadek systemu, który właśnie ogłosiła telewizja
(D) jako zbliżający się koniec jego osobistego świata

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Oceń, które stwierdzenia dotyczące „Małej Apokalipsy” są prawdziwe, a które fałszywe.

1. Rysio Szmidt to młody poeta ze Starogardu, który chce pomścić narratora.	**P**	**F**
2. Narrator zgadza się, by Nadzieżda podzieliła jego los pod Pałacem Kultury.	**P**	**F**
3. W dniu wędrówki narratora telewizja przez cały dzień nadaje zjazd partii.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, jak Hubert i Rysio uzasadniają narratorowi „Małej Apokalipsy", dlaczego to właśnie on ma dokonać samospalenia. Podaj dwa elementy ich argumentacji.

Zadanie 7. (0–2 pkt)

> Narrator o Pałacu Kultury: „Pomnik pychy, statua niewolności, kamienny tort przestrogi". Dalej stwierdza, że teraz to „tylko wielki barak, postawiony na sztorc".

Na podstawie podanego opisu Pałacu Kultury wyjaśnij, na czym polega groteska w „Małej Apokalipsie", i wskaż, jaki obraz państwa (antyutopijny) z niej wyłania się.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

> Narrator pyta sam siebie: „Protest przeciwko niewoli społecznej czy przeciw niewoli narodowej".

Narrator zastanawia się nad sensem czynu, który ma wykonać. Wyjaśnij, jakie dwa możliwe znaczenia samospalenia rozważa, i odnieś każde z nich do sytuacji Polski przedstawionej w powieści.

Zadanie 9. (0–2 pkt)

> Zakończenie: narrator myśli, że jeśli nie po nim, to po kolejnych poetach, robotnikach czy studentach „przyjdzie raptowna wolność, jak niespodziewany początek lata".

W zakończeniu powieści narrator, idąc na miejsce samospalenia, wyraża przekonanie o sensie swojej ofiary. Wyjaśnij, w czym upatruje on ten sens.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/mala-apokalipsa

Sprawdzian z „Małej Apokalipsy”

Grupa B

Tadeusz Konwicki

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 15

9 zadań, 15 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Kim jest Tadzio, który w „Małej Apokalipsie” przyłącza się do narratora i nosi za nim kanister?

(A) Krytykiem filmowym, dawnym kolegą z młodości.
(B) Lekarzem z pogotowia, który zabrał Huberta do szpitala.
(C) Przybyszem ze Starogardu, który mówi, że zna na pamięć teksty narratora.
(D) Lekarzem, który opiekuje się chorym Hubertem.

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Narrator mówi, że czeka go jeszcze „ostatni kilometr mojej Golgoty”. Jaki sens nadaje tym słowom nawiązanie biblijne?

(A) przedstawia ostatni dzień życia jako drogę męki i ofiary
(B) zapowiada triumfalne zwycięstwo bohatera nad władzą
(C) podkreśla, że bohater wyrusza na daleką pielgrzymkę
(D) ośmiesza wiarę religijną jako przeżytek dawnych czasów

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1 pkt)

Co proponują narratorowi „Małej Apokalipsy” Tadeusza Konwickiego odwiedzający go rano Hubert i Rysio?

(A) aby wygłosił przemówienie na zjeździe partii
(B) aby wieczorem spalił się pod gmachem KC partii
(C) aby wyjechał z Rysiem za granicę jeszcze dziś
(D) aby napisał manifest do podziemnego pisemka

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Gdzie ostatecznie ma się dokonać samospalenie narratora w „Małej Apokalipsie”, po zmianie pierwotnej decyzji?

(A) Na moście nad Wisłą, w pobliżu Powiśla.
(B) Na placu przed gmachem telewizji.
(C) Na schodach szpitala, w którym leży Hubert.
(D) Przed Salą Kongresową, gdzie trwa zjazd partii.

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 5. (0–3 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących „Małej Apokalipsy" Tadeusza Konwickiego.

1. Hubert i Rysio twierdzą, że wybrali narratora przypadkowo, bez namysłu.	**P**	**F**
2. Samospalenie ma nastąpić wtedy, gdy zakończą się obrady zjazdu partii.	**P**	**F**
3. Pałac Kultury, widziany przez narratora z okna, nosił niegdyś imię Józefa Stalina.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Scharakteryzuj Tadzia ze Starogardu z „Małej Apokalipsy". Wskaż dwie sprzeczne cechy tej postaci i każdą poprzyj sytuacją z utworu.

Zadanie 7. (0–2 pkt)

> Początek powieści: „Oto nadchodzi koniec świata". Kilka zdań dalej narrator mówi o „końcu mego osobistego świata".

Wyjaśnij, jaki sens ma tytuł powieści Tadeusza Konwickiego „Mała Apokalipsa". Odwołaj się do dwóch znaczeń „końca świata" obecnych w utworze.

Zadanie 8. (0–2 pkt)

> W dniu zjazdu partii narrator idzie ulicą Nowy Świat: „Nowy Świat wyglądał wesoło, pokryty lamperiami flag. Nie widać było odpadającego tynku i zgruchotanych rynien".

Wyjaśnij, co kontrast zawarty w opisie ulicy mówi o rzeczywistości PRL ukazanej w „Małej Apokalipsie".

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Wyjaśnij, jaką nadzieję wyraża zakończenie „Małej Apokalipsy”, i wskaż, jaką rolę odgrywa w nim postać Nadzieżdy.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/mala-apokalipsa

Sprawdzian z „Małej Apokalipsy”

Grupa A

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **D**

5. (3 pkt) **1. F; 2. F; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Hubert i Rysio mówią, że ktoś musi to zrobić, a po przeanalizowaniu wszystkich kandydatur wybór padł na niego. Hubert dodaje, że wszystkim potrzebna jest śmierć podniosła, majestatyczna i święta – a narrator może im taką ofiarować, Rysio zaś dorzuca, że byłaby to ofiara za grzechy jego i ich.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie, że koledzy przeanalizowali kandydatury i wybór padł na narratora („ktoś musi to zrobić”). 1 pkt – wskazanie, że potrzebna jest śmierć podniosła, majestatyczna, święta, którą narrator może im ofiarować (ewentualnie: jako ofiara za grzechy własne i ich). Maks. 2 pkt.

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Groteska polega na zestawieniu grozy i śmieszności: Pałac to „pomnik pychy” i „statua niewolności”, czyli symbol przemocy i zniewolenia, a jednocześnie „kamienny tort” i barak postawiony na sztorc – coś tandetnego i absurdalnego. Z opisu wyłania się obraz państwa zniewolonego i rozkładającego się, w którym symbole władzy budzą już nie tylko strach, ale i politowanie – to antyutopijna wizja kraju, w którym nic nie działa.
Punktacja: 1 pkt – wyjaśnienie groteski: połączenie grozy (pomnik pychy, niewola, strach) z komizmem i trywialnością (tort, barak postawiony na sztorc). 1 pkt – wskazanie obrazu państwa: rzeczywistość zniewolona, rozkładająca się, symbole władzy zdegradowane – świat jako koszmarna wizja (antyutopia) zniewolonego kraju. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Samospalenie mogłoby być protestem przeciw niewoli społecznej, czyli przeciw rodzimemu reżimowi PRL, który odbiera ludziom wolność, okłamuje ich i uzależnia od siebie. Mogłoby też być protestem przeciw niewoli narodowej – przeciw podporządkowaniu Polski Związkowi Radzieckiemu, które w powieści posuwa się aż do ogłoszenia, że Polska kandyduje do ZSRR.
Punktacja: 1 pkt – wyjaśnienie, że niewola społeczna to zniewolenie obywateli przez rodzimy, marionetkowy reżim komunistyczny (protest przeciw władzy PRL). 1 pkt – wyjaśnienie, że niewola narodowa to zależność Polski od ZSRR/Rosji (protest przeciw sowieckiej dominacji, sowietyzacji). Za samo przepisanie cytatu – 0 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Narrator nie wierzy, że jego śmierć od razu coś zmieni, ale widzi w niej ogniwo dłuższego łańcucha. Wolność może przyjść dopiero po kolejnych ofiarach – poetów, robotników czy studentów – lecz przyjdzie nagle, jak niespodziewany początek lata. Jego ofiara ma więc sens jako wkład we wspólną drogę do wyzwolenia i jest wyrazem nadziei mimo beznadziei świata przedstawionego.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie, że ofiara ma sens jako jedno z ogniw przyszłego wyzwolenia (wolność przyjdzie, choć niekoniecznie bezpośrednio po jego śmierci). 1 pkt – zauważenie, że ofiara ma charakter wspólnotowy/powtarzalny (kolejni poeci, robotnicy, studenci) lub że wolność ma przyjść nagle, niespodziewanie – nadzieja mimo pesymizmu. 2 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **B**

4. (1 pkt) **D**

5. (3 pkt) **1. F; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Tadzio jest z jednej strony oddanym wielbicielem narratora: zapewnia, że uwielbia jego prozę, chodzi za nim przez całe miasto i niesie niebieski kanister, a w finale klęka w śniegu. Z drugiej strony jest dwulicowy i sprzedajny – narrator mówi mu, że ma tyle lat co PRL i tyle samo perfidii; Tadzio przyznaje też, że jest pyszny i chce zdobyć sławę, obiecując, że pomści narratora, gdy dostanie Nobla.
Punktacja: 1 pkt – cecha pozytywna lub pozornie pozytywna z uzasadnieniem (np. oddanie, uwielbienie dla prozy narratora: idzie z nim, nosi kanister, cytuje jego teksty, klęka w finale). 1 pkt – cecha negatywna z uzasadnieniem (np. sprzedajność, dwulicowość – narrator nazywa go sprzedajnym, mówi mu, że ma tyle lat co PRL i tyle samo perfidii; albo pycha – sam przyznaje, że jest pyszny i zamierza zdobyć sławę). Maks. 2 pkt.

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Tytuł łączy dwa wymiary końca świata. Po pierwsze to apokalipsa osobista: narrator przeżywa swój ostatni dzień, bo zgodził się wieczorem spalić się w proteście – kończy się jego prywatny świat. Po drugie apokalipsa dotyczy rzeczywistości wokół: kraj i miasto rozpadają się, wszystko jest zdegradowane i zniewolone. Przymiotnik „mała" ironicznie pomniejsza biblijną katastrofę – koniec świata nie przychodzi z hukiem, lecz jako powolny, szary rozkład.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie wymiaru osobistego: apokalipsa to ostatni dzień życia narratora, który ma dokonać samospalenia (prywatny koniec świata jednostki). 1 pkt – wskazanie wymiaru zbiorowego/ironicznego: rozpad i degradacja otaczającego świata (zniewolony kraj, rozkład miasta i cywilizacji), a przymiotnik „mała" ironicznie zestawia wielką biblijną katastrofę z codzienną, szarą rzeczywistością. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Odświętne flagi z okazji zjazdu partii zasłaniają odpadający tynk i zniszczone rynny. Kontrast pokazuje, że PRL żyje na pokaz: propaganda tworzy wesołą fasadę, a pod nią miasto i cały kraj niszczeją, bo nikt o nie nie dba.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie, że flagi i dekoracje to propagandowa fasada (pozór, kłamstwo władzy). 1 pkt – wskazanie, że pod nią kryje się rozkład i dewastacja miasta/kraju (bieda, ruina, zaniedbanie).

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Zakończenie wyraża przekonanie, że ofiara nie pójdzie na marne: jeśli nie po narratorze, to po którymś z następnych poetów, robotników czy studentów przyjdzie raptowna wolność, jak niespodziewany początek lata. Nadzieżda, do której narrator zwraca się „Nadziejo", zostaje wśród żywych – narrator mówi jej, że ktoś musi zostać – więc jej postać symbolizuje nadzieję, która przetrwa jego śmierć.
Punktacja: 1 pkt – wyjaśnienie, że finał wyraża nadzieję na przyszłą wolność: jeśli nie po ofierze narratora, to po kolejnych poetach, robotnikach czy studentach przyjdzie raptowna wolność. 1 pkt – rola Nadzieżdy: narrator nazywa ją Nadzieją, każe jej zostać wśród żywych (ktoś musi zostać), ona trwa przy nim do końca – jej imię symbolizuje nadzieję, która przetrwa. Maks. 2 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 15 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	14–15 pkt
dobry (4)	12–13 pkt
dostateczny (3)	8–11 pkt
dopuszczający (2)	5–7 pkt
niedostateczny (1)	0–4 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/mala-apokalipsa**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.